

SPECYFIKACJE TECHNICZNE WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT BUDOWLANYCH – zieleń

Zadanie:

Odnowa terenów publicznych na terenie trzech gmin Jedliny-Zdroju, Głuszycy i Walimia -
Wykonanie projektu przebudowy Parku przy ul. Grunwaldzkiej

Lokalizacja:

Jednostka: 022105_4.0001.512/17, Obręb: 0001 Głuszycy, działki nr: 512/17

Jednostka: 022105_4.0001.511, Obręb: 0001 Głuszycy ,działki nr: 511

Jednostka: 022105_4.0001.512/12, Obręb: 0001 Głuszycy, działki nr: 512

Zamawiający:

Gmina Głuszycy

ul. Parkowa 9

58-340 Głuszycy

Nazwy i kody robót wg CPV:

45112710-5 – kształtowanie terenów zielonych

77310000-6 - usługi sadzenia roślin oraz utrzymania terenów zielonych

Autor opracowania:

Studio Planti Barbara Rapacz-Olejek

Spis treści

I. CZĘŚĆ OGÓLNA -

SST Z.00.00 WYMAGANIA OGÓLNE

II. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA -

1. SZCZEGÓŁOWA SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT -

SST Z.00.01 ZIELEŃ

SST Z.00.02 WYCINKA I PIELĘGNACJA

SZCZEGÓŁOWA SPECYFIKACJA TECHNICZNA
SST Z-00.00 WYMAGANIA OGÓLNE

SPIS TREŚCI:

- 1. Wstęp**
- 2. Materiały**
- 3. Sprzęt**
- 4. Transport**
- 5. Wykonanie robót**
- 6. Kontrola jakości robót**
- 7. Obmiar robót**
- 8. Odbiór robót**
- 9. Podstawa płatności**
- 10. Przepisy związane**

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot SST

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej są wymagania ogólne dotyczące wykonania i odbioru robót realizowanych w ramach inwestycji: Odnowa terenów publicznych na terenie trzech gmin Jedliny-Zdroju, Głuszycy i Walimia - Wykonanie projektu przebudowy Parku przy ul. Grunwaldzkiej.

1.2. Zakres stosowania SST

Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót stanowi dokument przetargowy i kontraktowy przy zleceniu i realizacji robót wymienionych w pkt.1.1.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji obejmują wymagania ogólne, wspólne dla robót objętych następującymi specyfikacjami:

SST Z-00.00 WYMAGANIA OGÓLNE

SST Z-00.01 ZIELEŃ

SST Z-00.02 WYCINKA I PIELEGNACJA

1.4. Określenia podstawowe

Użyte w SST wymienione poniżej określenia należy rozumieć w każdym przypadku następująco:

1.4.1. Dziennik budowy - dziennik, wydany zgodnie z obowiązującymi przepisami, stanowiący urzędowy dokument przebiegu robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku wykonywania robót.

1.4.2. Inżynier/Inspektor Nadzoru – osoba wymieniona w danych kontraktowych (wyznaczona przez Zamawiającego, o której wyznaczeniu poinformowany jest Wykonawca), odpowiedzialna za nadzorowanie robót i administrowanie kontraktem.

1.4.3. Kierownik budowy– osoba wskazana przez Wykonawcę, upoważniona do kierowania robotami i do występowania w jego imieniu w sprawach realizacji kontraktu.

1.4.4. Materiały – wszelkie tworzywa niezbędne do wykonania robót, zgodnie z dokumentacją projektową i specyfikacjami technicznymi, zaakceptowane przez Inspektora Nadzoru.

1.4.5. Polecenia Inspektora Nadzoru - należy przez to rozumieć wszelkie polecenia przekazane Wykonawcy przez Inspektora nadzoru w formie pisemnej dotyczące sposobu realizacji robót lub innych spraw związanych z prowadzeniem budowy.

1.4.6. Projektant - uprawniona osoba prawna lub fizyczna będąca autorem dokumentacji projektowej.

1.4.7.Przetargowa dokumentacja projektowa – część dokumentacji projektowej, która wskazuje lokalizację, charakterystykę i wymiary obiektu będącego przedmiotem robót.

1.4.8.Rekultywacja - należy przez to rozumieć roboty mające na celu uporządkowanie i przywrócenie pierwotnych funkcji terenu naruszonego w czasie realizacji budowy lub robót budowlanych.

1.4.9.Laboratorium - drogowe lub inne laboratorium badawcze, zaakceptowane przez Zamawiającego, niezbędne do przeprowadzenia wszelkich badań i prób związanych z oceną jakości materiałów oraz robót.

1.4.10.Ziemia urodzajna - ziemia posiadająca właściwości zapewniające roślinom prawidłowy rozwój.

1.4.11.Materiał roślinny - sadzonki drzew, krzewów, kwiatów jednorocznych i wieloletnich.

1.4.12.Bryła korzeniowa - uformowana przez szkółkowanie bryła ziemi z przerastającymi ją korzeniami rośliny.

1.4.13.Forma naturalna - forma drzew do zadrzewień zgodna z naturalnymi cechami wzrostu.

1.4.14.Forma pienna - forma drzew i niektórych krzewów sztucznie wytworzona w szkółce z pniami o wysokości od 1,80 do 2,20 m, z wyraźnym nieprzyciętym przewodnikiem i uformowaną koroną.

1.4.15.Forma krzewiasta - forma właściwa dla krzewów lub forma drzewa utworzona w szkółce przez niskie przycięcie przewodnika celem uzyskania wielopędowości.

1.4.16.Drzewo - posiada wykształcony pień. Podstawowy parametr charakteryzujący drzewo to średnica pnia mierzona na wys. 130 cm od poziomu terenu (tzw. pierśnica).

1.4.17.Krzew - nie posiada wyraźnie wykształconego, jednorodnego pnia do wys. 130 cm, charakteryzuje go duża ilość odrostów z korzenia, tworzących rozłożystą kepe.

1.4.18.Gleba strukturalna - mieszanka kłińca, gliny oraz części organicznych

1.4.19.Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami

1.5.Ogólne wymagania dotyczące wykonania robót

1.5.1.Wykonawca jest odpowiedzialny za jakość wykonanych robót oraz zgodność z ustaleniami projektowymi, SST i poleceniami Inspektora Nadzoru.

1.5.2.Przekazanie terenu budowy

Zamawiający w terminie określonym w dokumentach umowy przekaze Wykonawcy teren budowy wraz ze wszystkimi wymaganymi uzgodnieniami prawnymi i administracyjnymi, dziennik budowy oraz dwa egzemplarze dokumentacji projektowej i dwa komplety SST.

1.5.3.Dokumentacja projektowa

- Niniejsza SST opracowana jest na podstawie dokumentacji projektowej, której zawartość określona jest w szczegółowych warunkach umowy.

- Wszelkie zmiany dokonywane w dokumentacji projektowej powinny być wprowadzane na piśmie i zatwierdzone przez Inspektora Nadzoru.

1.5.4. Zgodność wykonywanych robót z dokumentacją projektową i SST

- Dokumentacja projektowa, SST, warunki kontraktu oraz dodatkowe dokumenty przekazane przez Inspektora Nadzoru stanowią część umowy, jakiegokolwiek wymaganie występujące w jednym z tych dokumentów jest tak samo wiążące jakby występowało we wszystkich dokumentach.
- Wszystkie dostarczone materiały oraz wykonane roboty muszą być zgodne z dokumentacją projektową i SST.
- W sytuacji, gdy materiały lub roboty nie będą w pełni zgodne z dokumentacją projektową oraz SST i wpłynię to niezadowalającą na jakość elementu robót, to takie materiały zostaną zastąpione innymi, a roboty wykonane ponownie na koszt Wykonawcy.
- W przypadku rozbieżności w ustaleniach poszczególnych dokumentów obowiązuje kolejność ich ważności wymieniona w „Ogólnych warunkach umowy”. Wykonawca nie może wykorzystywać błędów lub opuszczeń w dokumentach kontraktowych, a o ich wykryciu zobowiązany jest powiadomić Inspektora Nadzoru, który wprowadzi niezbędne zmiany lub uzupełnienia.
- Dane określone w dokumentacji projektowej i w SST będą uważane za wartości docelowe, od których dopuszczalne są odchylenia w ramach określonego przedziału tolerancji. Cechy materiałów i elementów budowli muszą wykazywać zgodność z określonymi wymaganiami, a rozrzuty tych cech nie mogą przekraczać dopuszczalnego przedziału tolerancji.

1.5.5. Odpowiedzialność wobec prawa oraz przestrzeganie prawa

Wykonawca zobowiązany jest znać wszystkie ustawy, zarządzenia władz centralnych i lokalnych, oraz inne przepisy, instrukcje i wytyczne, które wiążą się z realizacją robót lub mogą wpłynąć na sposób przeprowadzenia robót.

1.5.6. Zabezpieczenie terenu budowy

- Wykonawca jest zobowiązany do zabezpieczenia terenu budowy/robót w okresie trwania realizacji umowy, aż do zakończenia i odbioru ostatecznego robót.
- Przed rozpoczęciem robót Wykonawca umieści, w miejscach i ilościach określonych przez Inspektora Nadzoru, tablice informacyjne, których treść będzie zatwierdzona przez Inspektora Nadzoru. Tablice informacyjne będą utrzymywane przez Wykonawcę w dobrym stanie przez cały okres realizacji robót.
- Koszt zabezpieczenia terenu budowy/robót nie podlega odrębnej zapłacie i przyjmuje się, że jest włączony w cenę umowną.

1.5.7. Ochrona środowiska w czasie trwania robót

- Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszystkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego.
- W okresie trwania robót Wykonawca ma obowiązek:

- utrzymywać teren budowy i wykopy w stanie bez wody stojącej, ○ podejmować wszelkie uzasadnione kroki mające na celu stosowanie się do przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół terenu budowy oraz będzie unikać uszkodzeń lub uciążliwości dla osób lub własności społecznej i innych, wynikających ze skażenia, hałasu lub innych przyczyn powstałych w następstwie jego sposobu działania.

1.5.8.Ochrona przeciwpożarowa

- Wykonawca ma obowiązek znać i przestrzegać w czasie prowadzenia robót wszystkie przepisy dotyczące ochrony przeciwpożarowej.
- Wykonawca będzie utrzymywać sprawny sprzęt przeciwpożarowy, wymagany przez odpowiednie przepisy, na terenie baz produkcyjnych, w pomieszczeniach biurowych i magazynach oraz w maszynach i pojazdach.
- Materiały łatwopalne będą składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich.

1.5.9.Ochrona własności publicznej i prywatnej

- Wykonawca odpowiada za ochronę instalacji na powierzchni ziemi i za urządzenia podziemne, takie jak rurociągi, kable itp. oraz uzyska od odpowiednich władz będących właścicielami tych urządzeń potwierdzenie informacji dostarczonych mu przez Zamawiającego w ramach planu ich lokalizacji. Wykonawca zapewni właściwe oznaczenie i zabezpieczenie przed uszkodzeniem tych instalacji i urządzeń w czasie trwania budowy.
- O fakcie przypadkowego uszkodzenia tych instalacji Wykonawca bezzwłocznie powiadomi Inspektora Nadzoru i zainteresowane władze oraz będzie z nimi współpracował dostarczając wszelkiej pomocy potrzebnej przy dokonywaniu napraw.
- Wykonawca będzie odpowiadać za wszelkie spowodowane przez jego działania uszkodzenia instalacji na powierzchni ziemi i urządzeń podziemnych wykazanych w dokumentach dostarczonych mu przez Zamawiającego.

1.5.10.Bezpieczeństwo i higiena pracy

- Podczas realizacji robót Wykonawca ma obowiązek przestrzegać przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy. W szczególności Wykonawca ma obowiązek dopilnować, aby personel nie wykonywał pracy w warunkach niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia oraz niespełniających odpowiednich wymagań sanitarnych.
- Wykonawca zapewni i będzie utrzymywał wszelkie urządzenia zabezpieczające, socjalne oraz sprzęt i odpowiednią odzież dla ochrony życia i zdrowia osób zatrudnionych na budowie oraz dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.
- Uznaje się, że wszelkie koszty związane z wypełnieniem wymagań określonych powyżej nie podlegają odrębnej zapłacie i są uwzględnione w cenie umownej.

1.5.11.Ochrona i utrzymanie robót

Wykonawca będzie odpowiedzialny za ochronę robót i za wszelkie materiały i urządzenia używane do robót od daty rozpoczęcia do daty odbioru ostatecznego.

2. MATERIAŁY

2.1. Źródła uzyskiwania materiałów i urządzeń

- Wszystkie wykorzystane materiały w trakcie wykonywania robót muszą być zgodne z wymaganiami określonymi w poszczególnych szczegółowych specyfikacjach technicznych.
- Wszystkie użyte materiały pochodzą ze źródła wybranego przez Wykonawcę, który zobowiązany jest jak najszybciej powiadomić Inspektora Nadzoru o proponowanych źródłach materiałów w celu umożliwienia kontroli wybranych materiałów przed rozpoczęciem robót.
- Materiały mogą być pobrane wyłącznie ze źródeł zaakceptowanych przez Inspektora Nadzoru.

2.2. Pozyskiwanie materiałów miejscowych

- W przypadku stosowania materiałów lokalnych, pochodzących z miejscowego źródła, włączając te, które zostały wskazane przez Zamawiającego, przed rozpoczęciem wykorzystywania tego źródła Wykonawca ma obowiązek dostarczenia Inspektorowi Nadzoru wszystkich wymaganych dokumentów pozwalających na prawidłową eksploatację źródła.
- Stosowanie materiałów pochodzących z lokalnych źródeł wymaga akceptacji Inspektora Nadzoru.
Wykonawca będzie ponosił wszystkie koszty pozyskania i dostarczenia na plac budowy materiałów lokalnych, odpowiada również za ich ilość i jakość.
- W przypadku realizacji robót z funduszy Unii Europejskiej wymagane jest świadectwo, wykazujące, iż użyte materiały i urządzenia pochodzą z krajów należących do Unii Europejskiej.

2.3. Kontrola materiałów i urządzeń

- Inspektor Nadzoru może okresowo kontrolować dostarczane na budowę materiały i urządzenia, w celu sprawdzenia ich zgodności z wymaganiami zawartymi w szczegółowych specyfikacjach technicznych.
- Inspektor Nadzoru jest upoważniony do pobierania i badania próbek materiału w celu sprawdzenia jego własności. Wyniki tych prób stanowić mogą podstawę do aprobaty jakości danej partii materiałów.

2.4. Świadectwa jakości

- Przed wykonaniem przez Wykonawcę badań jakości materiałów, Inspektor Nadzoru może dopuścić do użycia materiały posiadające świadectwa jakości stwierdzające pełną zgodność z warunkami podanymi w szczegółowych specyfikacjach technicznych.
- Produkty przemysłowe muszą posiadać świadectwa jakości wydane przez producenta, poparte w razie potrzeby wynikami wykonanych przez niego badań.

Kopie wyników tych badań muszą być dostarczone przez Wykonawcę do Inspektora Nadzoru.

- Materiały posiadające świadectwa jakości mogą być badane w dowolnym czasie przez Inspektora Nadzoru.
- W przypadku gdy zostanie stwierdzona niezgodność właściwości przewidzianych do użycia materiałów wymaganiami zawartymi w szczegółowych specyfikacjach technicznych nie zostaną one przyjęte do prowadzonych robót.

2.5. Materiały nieodpowiadające wymaganiom

- Materiały uznane przez Inspektora Nadzoru za niezgodne ze szczegółowymi specyfikacjami technicznymi muszą być usunięte przez Wykonawcę z placu budowy. Jeśli Inspektor Nadzoru dopuści wykorzystanie tych materiałów do innych robót niż te, dla których zostały one pierwotnie nabyte, wartość tych materiałów może być odpowiednio skorygowana przez zarządzającego realizacją umowy.
- Każdy rodzaj robót wykonywanych z użyciem materiałów, które nie zostały sprawdzone lub zaakceptowane przez Inspektora Nadzoru Wykonawca wykonuje na własne ryzyko.

2.6. Przechowywanie i składowanie materiałów

- Wykonawca zobowiązany jest zadbać, aby tymczasowo składowane materiały były zabezpieczone przed zniszczeniem oraz aby zachowały swoją jakość i właściwość w takim stanie, jaki jest wymagany w chwili wbudowania lub montażu.
- Materiały muszą być dostępne w każdej chwili do kontroli przez Inspektora Nadzoru aż do momentu ich wykorzystania.
- Miejsca czasowego składowania materiałów będą zlokalizowane w obrębie terenu budowy w miejscach uzgodnionych przez Inspektora Nadzoru lub poza terenem budowy w miejscach zapewnionych przez Wykonawcę.

2.7. Wariantowe stosowanie materiałów

- Jeśli dokumentacja projektowa lub SST przewidują możliwość wariantowego zastosowania rodzaju materiału w wykonywanych robotach, Wykonawca powiadomi Inspektora Nadzoru o swoim zamiarze co najmniej 3 tygodnie przed użyciem materiału, albo w okresie dłuższym, jeśli będzie to wymagane dla badań prowadzonych przez Inspektora Nadzoru.
- Wybrany i zaakceptowany rodzaj materiału nie może być później zmieniany bez zgody Inspektora Nadzoru.

3. SPRZĘT

- Do wykonania robót należy stosować jedynie taki sprzęt, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót.
- Sprzęt używany do robót powinien być zgodny z ofertą Wykonawcy i powinien być zaakceptowany przez Inspektora Nadzoru.

- Sprzęt stosowany do wykonania robót musi być utrzymywany w dobrym stanie i gotowości do pracy, oraz spełniać normy ochrony środowiska i przepisy dotyczące jego użytkowania.
- Wykonawca powinien dostarczyć kopie dokumentów potwierdzających dopuszczenie sprzętu do użytkowania, tam gdzie jest to wymagane przepisami.
- Sprzęt powinien być zawsze zabezpieczony przed użyciem go przez osoby niepowołane, nieodpowiednie czy nieprzygotowane do jego użytkowania.
- Wykonawca będzie usuwać na bieżąco, na własny koszt, wszelkie zanieczyszczenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do terenu budowy.
- Sprzęty niegwarantujące zachowania warunków umowy nie zostaną dopuszczone do robót przez Inspektora Nadzoru.

4. TRANSPORT

- Do wykonania robót należy stosować jedynie takie środki transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość wykonywanych robót.
- Liczba środków transportu będzie zapewniać prowadzenie robót zgodnie z zasadami określonymi w dokumentacji projektowej, SST i wskazaniach Inspektora Nadzoru, w terminie przewidzianym umową.
- Przy ruchu na drogach publicznych pojazdy będą spełniać wymagania dotyczące przepisów ruchu drogowego w odniesieniu do dopuszczalnych obciążeń na osie i innych parametrów technicznych. Środki transportu nieodpowiadające warunkom dopuszczalnych obciążeń na osie mogą być dopuszczone przez Inspektora Nadzoru, pod warunkiem przywrócenia stanu pierwotnego użytkowanych odcinków dróg na koszt Wykonawcy.
- Wykonawca będzie usuwać na bieżąco, na własny koszt, wszelkie zanieczyszczenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do terenu budowy.

5. WYKONANIE ROBÓT

- Wykonawca jest odpowiedzialny za prowadzenie robót zgodnie z kontraktem, oraz za jakość stosowanych materiałów i wykonywanych robót, za ich zgodność z dokumentacją projektową, programem zapewnienia jakości, wymaganiami szczegółowej specyfikacji technicznej, projektu organizacji robót oraz poleceniami Inspektora Nadzoru.
- Wykonawca ponosi odpowiedzialność za dokładne wytyczenie w planie i wyznaczenie wszystkich elementów robót zgodnie z wymiarami określonymi w dokumentacji projektowej lub przekazanymi na piśmie przez Inspektora Nadzoru. Wszystkie wymiary podane na rysunku należy sprawdzić na miejscu budowy. Następstwa jakiegokolwiek błędu spowodowanego przez Wykonawcę w wytyczeniu i wyznaczaniu robót zostaną, jeśli wymagać tego będzie Inspektor Nadzoru, poprawione przez Wykonawcę na własny koszt.
- Sprawdzenie wytyczenia robót przez Inspektora Nadzoru nie zwalnia Wykonawcy od odpowiedzialności za ich dokładność.

- Polecenia Inspektora Nadzoru będą wykonywane nie później niż w czasie przez niego wyznaczonym, po ich otrzymaniu przez Wykonawcę, pod groźbą zatrzymania robót. Skutki finansowe z tego tytułu ponosi Wykonawca.
- Wszelkie wątpliwości związane z realizacją zadania należy natychmiast zgłaszać do Inspektora Nadzoru.
- W trakcie prowadzenia prac należy zwrócić szczególną uwagę na istniejące elementy uzbrojenia podziemnego.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Zasady kontroli jakości robót

- Wykonawca jest odpowiedzialny za pełną kontrolę robót i jakości materiałów prowadzoną zgodnie z programem zapewnienia jakości robót.
- Wykonawca będzie przeprowadzać pomiary i badania materiałów oraz robót z częstotliwością zapewniającą stwierdzenie, że roboty wykonano zgodnie z wymaganiami zawartymi w dokumentacji projektowej i SST.
- Decyzje Inspektora Nadzoru dotyczące akceptacji lub odrzucenia materiałów oraz elementów robót będą oparte na osądzie inżynierskim.
- Inspektor Nadzoru jest upoważniony do inspekcji wszystkich robót oraz kontroli wszystkich materiałów, które zostały dostarczone na teren budowy lub zostały na nim wyprodukowane. Inspektor Nadzoru odrzuci wszystkie materiały oraz roboty, które nie spełniają wymagań jakościowych zawartych w projekcie oraz szczegółowych specyfikacjach technicznych.
- Inspektor Nadzoru dokonuje ilościowej i jakościowej oceny na podstawie przedstawionych dokumentów, wyników badań oraz na podstawie wnikliwej oceny wizualnej wykonanych robót.

6.2. Certyfikaty i deklaracje

- Inspektor Nadzoru może dopuścić do użycia tylko te materiały, które posiadają:
 - certyfikat na znak bezpieczeństwa wykazujący, że zapewniono zgodność z kryteriami technicznymi określonymi na podstawie Polskich Norm, aprobat technicznych oraz właściwych przepisów i dokumentów technicznych,
 - deklarację zgodności lub certyfikat zgodności z Polską Normą lub aprobatą techniczną.
- W przypadku materiałów, dla których powyżej wymienione dokumenty są wymagane przez SST, każda partia dostarczona do robót będzie posiadać te dokumenty, określające w sposób jednoznaczny jej cechy.
- Produkty przemysłowe muszą posiadać ww. dokumenty wydane przez producenta, a w razie potrzeby poparte wynikami badań wykonanych przez niego. Kopie wyników tych badań będą dostarczane przez Wykonawcę Inspektorowi Nadzoru.
- Jakiegokolwiek materiały, niespełniające powyższych wymagań będą odrzucone.

6.3.Dokumenty budowy

6.3.1.Dziennik budowy

Dziennik budowy jest wymaganym dokumentem prawnym, obowiązującym Zamawiającego i Wykonawcę w okresie od przekazania Wykonawcy terenu budowy do końca kontraktu.

- Odpowiedzialność za prowadzenie dziennika budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami spoczywa na kierowniku budowy.
- Zapisy w dzienniku budowy będą wykonywane na bieżąco i będą dotyczyć przebiegu robót, stanu bezpieczeństwa ludzi, mienia oraz technicznej i gospodarczej strony budowy.
- Załączone do dziennika budowy protokoły i inne dokumenty będą oznaczone kolejnym numerem załącznika, opatrzone datą oraz podpisami kierownika budowy i Inspektora Nadzoru.
- Dziennik budowy powinien zawierać następujące informacje:
 - datę przekazania przez Zamawiającego dokumentacji projektowej, ○ datę przekazania Wykonawcy terenu budowy, ○ uzgodnienie przez Inspektora Nadzoru programu zapewnienia jakości i harmonogramów robót,
 - uwagi i polecenia Inspektora Nadzoru, ○ daty rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych elementów robót, ○ daty zarządzenia wstrzymania robót z podaniem powodu, ○ zgłoszenia i daty odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu, częściowych i ostatecznych odbiorów robót,
 - wyjaśnienia, uwagi i propozycje Wykonawcy, ○ dane dotyczące pobierania próbek, ○ zalecenia i wnioski projektanta, ○ zgłoszenia zakończenia robót, ○ warunki pogodowe, ○ inne istotne informacje dotyczące przebiegu robót.
- Propozycje, uwagi i wyjaśnienia Wykonawcy, wpisane do dziennika budowy będą przedłożone Inspektorowi Nadzoru do ustosunkowania się.
- Decyzje Inspektora Nadzoru wpisane do dziennika budowy Wykonawca podpisuje z zaznaczeniem ich przyjęcia lub zajęciem stanowiska.
- Wpis projektanta do dziennika budowy obliguje Inspektora Nadzoru do ustosunkowania się. Projektant nie jest jednak stroną kontraktu i nie ma uprawnień do wydawania poleceń Wykonawcy robót.

6.3.2.Księga obmiaru

- Księga obmiaru jest dokumentem, na podstawie, którego obliczamy ilość wykonanych robót.
- Podstawowe sposoby obmiaru podano w punkcie 7 niniejszej specyfikacji.

6.3.3.Pozostałe dokumenty budowy:

- protokoły przekazania terenu budowy Wykonawcy,
- umowy cywilno-prawne z osobami trzecimi i inne umowy cywilno-prawne,
- protokoły odbioru robót,
- protokoły z narad i ustaleń,
- korespondencja na budowie,
- wyniki badań, pomiarów oraz atesty.

6.3.4. Przechowywanie dokumentów budowy

- Dokumenty budowy powinny być przechowywane na terenie budowy, muszą być odpowiednio zabezpieczone.
Zaginięcie któregośkolwiek z dokumentów budowy spowoduje jego natychmiastowe odtworzenie w formie przewidzianej prawem.
- Wszelkie dokumenty budowy będą zawsze dostępne dla Inspektora Nadzoru i przedstawiane do wglądu na życzenie Zamawiającego.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Zasady określania ilości robót

Jednostką obmiarową jest szt. (sztuka) posadzenia krzewu oraz roślin wieloletnich i cebulowych

Jednostką obmiarową jest szt. (sztuka) wykonania wycinki drzew wraz z karczowaniem, pielęgnacji drzew Jednostką obmiaru jest m² (metr kwadratowy) wykonania trawnika lub łąki kwietnej wraz z dowozem ziemi

Jednostką obmiarową jest m³ (metr sześcienny) rozłożenia materiału ściółkowego

7.2. Urządzenia i sprzęty pomiarowe

- Wszystkie urządzenia i sprzęt pomiarowy, stosowany w czasie obmiaru robót będą zaakceptowane przez Inspektora Nadzoru.
- Urządzenia oraz sprzęt pomiarowy zostaną dostarczone przez Wykonawcę, jeżeli urządzenia te lub sprzęty wymagają badań atestujących to Wykonawca będzie posiadać ważne świadectwa legalizacji.
- Wszystkie urządzenia pomiarowe będą przez Wykonawcę utrzymywane w dobrym stanie, w okresie trwania robót.

7.3. Podstawowe zasady oraz czas przeprowadzania obmiarów

- Obmiary będą przeprowadzone przed częściowym lub ostatecznym odbiorem odcinków robót.
- Roboty pomiarowe oraz obliczenia do obmiaru wykonujemy w sposób zrozumiały i jednoznaczny.
- Wymiary skomplikowanych powierzchni oraz objętości uzupełniamy odpowiednimi szkicami, które umieszczamy na karcie księgi obmiarów. W przypadku braku miejsca w księdze obmiarów szkice dołączamy do niej w postaci załączników.
- W przypadku robót, które nadają się do obmiaru w każdym czasie, niezależnie od ich zaawansowania, obmiaru dokonuje się: w przypadku miesięcznego fakturowania; w przypadku zakończenia danego rodzaju robót ; w przypadku wystąpienia dłuższej przerwy w robotach; w przypadku zmiany Wykonawcy robót.
- Obmiary przeprowadzamy w obecności Inspektora Nadzoru.
- Obmiar robót zanikających przeprowadza się w czasie ich wykonywania.
- Obmiar robót podlegających zakryciu przeprowadza się przed ich zakryciem.

8.ODBIÓR ROBÓT

8.1. Rodzaje odbiorów robót:

W zależności od ustaleń odpowiednich SST, roboty podlegają następującym etapom odbioru:

- odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu,
- odbiorowi częściowemu,
- odbiorowi ostatecznemu, o odbiorowi pogwarancyjnemu.

8.2. Odbiór robót zanikających lub ulegających zakryciu

- Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu polega na finalnej ocenie ilości i jakości wykonywanych robót, które w dalszym procesie realizacji ulegną zakryciu.
- Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu będzie dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie ewentualnych korekt i poprawek bez hamowania ogólnego postępu robót.
- Odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu dokonuje Inspektor Nadzoru.
- Gotowość danej części robót do odbioru zgłasza Wykonawca wpisem do dziennika budowy i jednoczesnym powiadomieniem Inspektora Nadzoru. Odbiór będzie przeprowadzony niezwłocznie, ale nie później niż w ciągu 3 dni od daty zgłoszenia wpisem do dziennika budowy i powiadomienia o tym fakcie Inspektora Nadzoru.

8.3. Odbiór częściowy

Odbioru tego dokonuje Inspektor Nadzoru dla zakresu robót określonego w dokumentach umownych, wg zasad jakie obowiązują przy odbiorze ostatecznym.

8.4. Odbiór ostateczny (końcowy)

8.4.1 Zasady odbioru ostatecznego

- Odbiór ostateczny polega na finalnej ocenie rzeczywistego wykonania robót w odniesieniu do ich ilości, jakości i wartości.
- Całkowite zakończenie robót oraz gotowość do odbioru ostatecznego stwierdza Wykonawca przez wpis do dziennika budowy z bezzwłocznym powiadomieniem na piśmie o tym fakcie Inspektora Nadzoru.
- Odbiór ostateczny robót nastąpi w terminie ustalonym w dokumentach umowy, licząc od dnia potwierdzenia przez Inspektora Nadzoru zakończenia robót i przyjęcia dokumentów, o których mowa w punkcie 8.4.2.
- Odbioru ostatecznego robót dokona komisja, którą wyznacza Zamawiający w obecności Inspektora Nadzoru i Wykonawcy. Komisja odbierająca roboty dokona ich oceny jakościowej na podstawie przedłożonych dokumentów, wyników badań i pomiarów, ocenie wizualnej oraz zgodności wykonania robót z dokumentacją projektową oraz SST.
- W toku odbioru ostatecznego robót komisja zapozna się z realizacją ustaleń przyjętych w trakcie odbiorów robót zanikających i ulegających zakryciu, zwłaszcza w zakresie wykonania robót uzupełniających i robót poprawkowych.

8.4.2. Dokumenty do odbioru ostatecznego

- Podstawowym dokumentem, umożliwiającym dokonanie odbioru ostatecznego robót jest protokół odbioru ostatecznego robót, sporządzony wg wzoru ustalonego przez Zamawiającego.
- Dokumenty niezbędne do odbioru ostatecznego (przygotowuje je Wykonawca):
 - dokumentacja projektowa z naniesionymi zmianami sporządzonymi w trakcie realizacji umowy,
 - recepty i ustalenia technologiczne,
 - dzienniki budowy i rejestry obmiarów (oryginały),
 - deklaracje zgodności lub certyfikaty zgodności wbudowanych materiałów zgodnie z SST i ew. PZJ,
 - rysunki (dokumentacje) na wykonanie robót towarzyszących (np. na przełożenie linii telefonicznej, energetycznej, gazowej, oświetlenia itp.) oraz protokoły odbioru i przekazania tych robót właścicielom urządzeń,
 - geodezyjną inwentaryzację powykonawczą robót i sieci uzbrojenia terenu,
 - kopię mapy zasadniczej powstałej w wyniku geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej.
- W przypadku, gdy wg komisji, roboty pod względem przygotowania dokumentacyjnego nie będą gotowe do odbioru ostatecznego, komisja w porozumieniu z Wykonawcą wyznaczy ponowny termin odbioru ostatecznego robót.
- Wszystkie zarządzane przez komisję roboty poprawkowe lub uzupełniające będą zestawione wg wzoru ustalonego przez Zamawiającego.
- Termin wykonania robót poprawkowych i robót uzupełniających wyznaczy komisja.

8.5. Odbiór pogwarancyjny

- Odbioru pogwarancyjnego dokonujemy po upływie okresu gwarancji.
- Odbiór pogwarancyjny polega na ocenie wykonanych robót związanych z usunięciem wad stwierdzonych przy odbiorze ostatecznym i zaistniałych w okresie gwarancyjnym.
- Odbiór pogwarancyjny będzie dokonany na podstawie oceny wizualnej obiektu z uwzględnieniem zasad opisanych w punkcie 8.4 „Odbiór ostateczny robót (końcowy)”.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

- Podstawą płatności jest cena jednostkowa skalkulowana przez Wykonawcę za jednostkę obmiarową ustaloną dla danej pozycji kosztorysu przyjętą przez Zamawiającego w dokumentach umownych.
- Dla robót wycenionych ryczałtowo podstawą płatności jest wartość (kwota) podana przez Wykonawcę i przyjęta przez Zamawiającego w dokumentach umownych (ofercie).
- Cena jednostkowa pozycji kosztorysowej lub wynagrodzenie ryczałtowe będzie uwzględniać wszystkie czynności, wymagania i badania składające się na jej wykonanie, określone dla tej roboty w SST i w dokumentacji projektowej.
- Ceny jednostkowe lub wynagrodzenie ryczałtowe robót będą obejmować:

- robocizną bezpośrednią wraz z narzutami, ○ wartość zużytych materiałów wraz z kosztami zakupu, magazynowania, ewentualnych ubytków i transportu na teren budowy,
- wartość pracy sprzętu wraz z narzutami, ○ koszty pośrednie i zysk kalkulacyjny, ○ podatki obliczone zgodnie z obowiązującymi przepisami, ale z wyłączeniem podatku VAT.

10.PRZEPISY ZWIĄZANE

- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 418, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 2454).

SZCZEGÓŁOWA SPECYFIKACJA TECHNICZNA SST Z-00.01 ZIELEŃ

SPIS TREŚCI:

- 1. Wstęp**
- 2. Materiały**
- 3. Sprzęt**
- 4. Transport**
- 5. Wykonanie robót**
- 6. Kontrola jakości robót**
- 7. Obmiar robót**
- 8. Odbiór robót**
- 9. Podstawa płatności**
- 10. Przepisy związane**

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot SST

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót zieleniarskich w ramach realizacji inwestycji: Odnowa terenów publicznych na terenie trzech gmin Jedliny-Zdroju, Głuszycy i Walimia - Wykonanie projektu przebudowy Parku przy ul. Sienkiewicza.

1.2. Zakres stosowania SST

Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót stanowi dokument przetargowy i kontraktowy przy zleceniu i realizacji robót wymienionych w pkt. 1.1.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z:

- dowozem i rozścieleniem ziemi urodzajnej,
- przygotowaniem terenu pod nasadzenia niskie,
- sadzeniem krzewów wraz z zastosowaniem naturalnych ulepszaczy,
- sadzeniem bylin z zastosowaniem naturalnych ulepszaczy,
- sadzeniem roślin cebulowych,
- wykonaniem ściółkowania,

1.4. Określenia podstawowe

Określenia podstawowe podane w niniejszej SST są zgodne z obowiązującymi odpowiednimi polskimi normami i SST Z-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za zgodność z Dokumentacją Projektową, SST i poleceniami Inspektora Nadzoru.

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST Z-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 1.5.

2. MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w SST Z-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 2.

2.2. Ziemia urodzajna

Ziemia urodzajna nie może być zagruzowana, przerośnięta korzeniami, zasolona lub zanieczyszczona chemicznie. Ziemia urodzajna, w zależności od miejsca pozyskania, powinna posiadać następujące charakterystyki:

- ziemia rodzima - powinna być zdjęta przed rozpoczęciem robót budowlanych i zmagazynowana w pryzmach nie przekraczających 2m wysokości,

- ziemia pozyskana w innym miejscu i dostarczona na plac budowy - nie może być zagruzowana, przerośnięta korzeniami, zasolona lub zanieczyszczona chemicznie.

2.2.1. Humus - (wcześniej zdjęty i spryzmowany w bliskości robót oraz dowieziony) nie powinien zawierać kamieni większych od 6cm oraz innych zanieczyszczeń.

2.3. Ziemia kompostowa

Do nawożenia gleby mogą być stosowane komposty powstałe w wyniku rozkładu odpadków roślinnych np. torfu, liści, kory drzewnej, odpadków organicznych, organicznych odpadków komunalnych. Przy zastosowaniu ziemi kompostowej do wypełnienia dna dołów należy ją mieszać w proporcjach 1:1 z ziemią urodzajną.

2.4. Nawozy mineralne

Nawozy mineralne powinny być w opakowaniu z podanym składem chemicznym (zawartość N,P,K). Należy je zabezpieczyć przed zawilgoceniem i zbryleniem podczas transportu i przechowywania.

2.5. Materiał do ściółkowania powierzchni gleby

W otoczeniu nasadzeń krzewów, bylin, zastosować zrębki drewna lub korę sosnową warstwą grubości min. 5cm. Cały teren rabat pokryć ściółką.

2.6. Materiał roślinny

2.6.1. Krzewy

Wymagania ogólne:

- materiał roślinny powinien być zgodny z dokumentacją projektową.
- krzewy powinny być dostarczone z etykietką z nazwą łacińską;
- sadzonki powinny być prawidłowo uformowane z zachowaniem pokroju charakterystycznego dla gatunku i odmiany oraz posiadać cechy:
 - u roślin sadzonych z bryłą korzeniową powinna ona być prawidłowo uformowana i nie uszkodzona, ○ system korzeniowy powinien być skupiony i prawidłowo rozwinięty, na korzeniach szkieletowych powinny występować liczne drobne korzenie włosnikowe,
 - pędy korony u krzewów nie powinny być przycięte,
- rośliny powinny być dojrzałe technicznie tzn. nadające się do wysadzenia, jednolite w całej partii, zdrowe i nie zwiędnięte.
- przed posadzeniem roślin należy usunąć wszystkie zabezpieczenia stosowane podczas transportu (sznurki, taśmy, siatki).

Wady niedopuszczalne:

- silne uszkodzenia roślin,
- mechaniczne uszkodzenia pnia,
- ślady żerowania szkodników,
- oznaki chorobowe,
- odrosty podkładki poniżej miejsca szczepienia,
- zwiędnięcie i pomarszczenie kory na korzeniach i częściach naziemnych,
- martwica i pęknięcia kory,

- nie zabliźnione rany po cięciach formujących, □ uszkodzenie lub przesuszenie bryły korzeniowej, □ złe zrośnięcie odmiany szczepionej z podkładką.

Dostarczone rośliny powinny być zgodne z normą PN-R-67023 [3] i PN-R-67022 [2], właściwie oznaczone, tzn.

muszą mieć etykiety, na których podana jest nazwa łacińska, forma, wybór, numer normy.

2.6.3. Byliny

Wymagania ogólne:

- Materiał roślinny powinien być zgodny z dokumentacją projektową.
- Sadzonki powinny być dostarczone z etykietką z nazwą łacińską.
- Pokrój roślin, barwa kwiatów i liści powinny być charakterystyczne dla gatunku i odmiany.
- Bryła korzeniowa powinna być dobrze przerośnięta korzeniami, wilgotna i nieuszkodzona.
- Rośliny powinny być dostarczone w doniczkach.
- Rośliny powinny być dojrzałe technicznie tzn. nadające się do wysadzenia, jednolite w całej partii, zdrowe i nie zwiędnięte.

Wady niedopuszczalne:

- zwiędnięcie liści i kwiatów,
- uszkodzenie pąków kwiatowych, łodyg, liści i korzeni, □ ślady żerowania szkodników, □ oznaki chorobowe.

3. SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w SST Z-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2 Sprzęt stosowany do wykonania zieleni

Wykonawca przystępujący do wykonania zieleni powinien wykazać się możliwością korzystania z następujących sprzętów:

- glebogryzarek,
- wału kółczatki oraz wału gładkiego do zakładania trawników,
- kosiarki mechanicznej do pielęgnacji trawników,
- łopaty, grabie, taczki,
- sprzęt do podlewania roślin.

4. TRANSPOR

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w SST Z-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 4.

4.2. Transport materiałów

Transport materiałów do wykonania nasadzeń może być dowolny pod warunkiem, że nie uszkodzi, ani też nie pogorszy jakości transportowanych materiałów. W czasie transportu rośliny muszą być zabezpieczone przed uszkodzeniem bryły korzeniowej lub korzeni i

pędów. Rośliny z bryłą korzeniową muszą być w pojemnikach. W czasie transportu należy zabezpieczyć je przed wyschnięciem i przemarzeniem. Po dostarczeniu na miejsce przeznaczenia powinny być natychmiast sadzone. Jeśli jest to niemożliwe, należy je zadołować w miejscu ocienionym i nie przewiewnym, a w razie suszy podlewać.

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w SST Z-00.00 „Wymagania ogólne” pkt 5.

Przed wykonaniem nasadzeń teren powinien zostać zniwelowany do projektowanych rzędnych. W celu poprawy struktury podłoża oraz użyznienia należy zastosować organiczne polepszacze glebowe. Teren po nasadzeniach należy wyściółkować.

5.3. Wymagania dotyczące sadzenia krzewów

Wymagania dotyczące sadzenia krzewów są następujące:

- teren pod nasadzenia krzewów należy oczyścić z gruzu, zanieczyszczeń i chwastów,
- miejsce sadzenia musi być zgodne z dokumentacją projektową,
- krzewy należy sadzić z całkowitą zaprawą dołów, na spód należy nasypać warstwę urodzajną ziemi, a na wierzch warstwę podglebia, po zasypaniu połowy dołu należy ziemię mocno zagęścić,
- doły pod krzewy powinny być wykonane przed przywiezieniem materiału roślinnego, doły muszą być 2 razy większe od bryły korzeniowej
- po posadzeniu należy (w odstępach czasu) 2 x obficie podlać roślinę,
- ziemia urodzajna powinna być wymieszana z ziemią kompostową w proporcjach 1:1,
- roślina w miejscu sadzenia powinno znaleźć się na takiej samej głębokości jak rosła w szkółce,
- korzenie złamane i uszkodzone należy przed sadzeniem przyciąć,
- korzenie roślin zasypywać sypką ziemią, a następnie mocno zagęścić,
- wokół krzewów należy uformować misę,
- po posadzeniu należy obficie podlać do pełnego nasycenia gleby,
- ziemię pod krzewami ściółkujemy zrębkami drzewnymi lub korą sosnową warstwą grubości min. 5cm,
- uporządkowanie terenu po wykonaniu prac

UWAGA: Teren pod nasadzenia krzewów powinien zostać oczyszczony z chwastów (metoda mechaniczna i chemiczna) oraz wszelkich zanieczyszczeń.

5.3.1. Pielęgnacja krzewów

Pielęgnacja w okresie trwania gwarancji polega na:

- podlewaniu,
- odchwaszczaniu ziemi,
- uzupełnianiu ściółki,
- usuwaniu odrostów korzeniowych,
- kontrolowaniu chorób i szkodników,
- poprawianiu misek,
- wymianie uschniętych i uszkodzonych krzewów,

- wykonywaniu cięć odmładzających krzewów,
- leczeniu uszkodzeń,

5.4. Wymagania dotyczące sadzenia bylin, traw, roślin

cebulowych Wymagania dotyczące sadzenia bylin, traw, roślin cebulowych:

- teren pod nasadzenia należy oczyścić z gruzu, zanieczyszczeń i chwastów,
- kształt rabaty należy wytyczyć w terenie zgodnie z dokumentacją projektową,
- wymiana gleby na warstwę urodzajną jest konieczna na całym obszarze projektowanych rabat na głębokość min. 40 cm
- teren pod nasadzenia powinien zostać zaprawiony żyzną ziemią,
- po posadzeniu należy (w odstępach czasu) 2 x obficie podlać roślinę,
- ziemia urodzajna powinna być wymieszana z ziemią kompostową w proporcjach 1:1,
- rośliny sadzimy w ilościach i rozstawach podanych w dokumentacji projektowej;
- przed posadzeniem należy usunąć uszkodzone liście, przekwitłe kwiaty i owocostany,
- po posadzeniu roślin ziemię wokół należy wyrównać,
- po posadzeniu należy obficie podlać rośliny na głębokość sadzenia,
- ziemię wokół bylin, traw, roślin cebulowych ściółkujemy zrębkami drzewnymi lub korą sosnową warstwą grubości min. 5cm,
- uporządkowanie terenu po wykonaniu prac.

UWAGA: Teren pod nasadzenia powinien zostać oczyszczony z chwastów (metoda mechaniczna i chemiczna) oraz wszelkich zanieczyszczeń.

5.4.1. Pielęgnacja bylin, traw, roślin cebulowych po

posadzeniu Pielęgnacja w okresie trwania gwarancji polega na:

- podlewaniu,
- nawożeniu,
- usuwaniu chwastów,
- usuwaniu przekwitłych kwiatów i owocostanów,
- uzupełnianiu ściółki,
- wymianie uschniętych i uszkodzonych roślin.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Krzewy

6.1.1. Kontrola jakości robót w zakresie sadzenia i pielęgnacji krzewów polega na sprawdzeniu:

- zgodności realizacji obsadzenia z dokumentacją projektową w zakresie miejsc sadzenia, gatunków i odmian, odległości sadzonych roślin,
- wielkości dołków pod i krzewy,
- zaprawienia dołków ziemią urodzajną lub kompostową oraz jej jakości,
- opakowania, przechowywania i transportu materiału roślinnego,
- odpowiednich terminów sadzenia,
- wymiany chorych, uszkodzonych, suchych i zdeformowanych drzew i krzewów,
- wykonania prawidłowych mis po posadzeniu krzewów,
- zasilania nawozami mineralnymi,

- prawidłowości zabiegów pielęgnacyjnych.

6.1.2. Kontrola robót przy odbiorze posadzonych drzew dotyczy:

- zgodności realizacji obsadzenia z dokumentacją projektową,
- zgodności posadzonych gatunków i odmian oraz ilości drzew i krzewów z dokumentacją projektową,
- wykonania misek przy krzewach, jeśli odbiór jest na wiosnę lub wykopaniu kopczyków jeśli odbiór jest na jesieni,
- prawidłowości osadzenia palików do drzew i ich mocowania do pni drzew (paliki mocno i prosto osadzone), □ jakości posadzonego materiału.

6.2. Byliny, trawy, rośliny cebulowe

6.2.1. Kontrola jakości robót w zakresie sadzenia i pielęgnacji bylin, traw, roślin cebulowych polega na sprawdzeniu:

- zgodności realizacji obsadzenia z dokumentacją projektową w zakresie miejsc sadzenia, gatunków i odmian, odległości sadzonych roślin,
- jakości sadzonego materiału roślinnego (bez uszkodzeń fizjologicznych i mechanicznych, z zachowaniem jednolitego pokroju, zabarwienia i stopnia rozwoju),
- przygotowania ziemi pod obsadzenia,
- prawidłowości zabiegów pielęgnacyjnych.

6.2.2. Kontrola robót przy odbiorze wykonanych nasadzeń bylinowych, traw i cebulowych polega na:

- zgodności realizacji obsadzenia z dokumentacją projektową pod względem ilości i rozmieszczenia roślin,
- zgodności posadzonych gatunków i odmian z dokumentacją projektową,
- jakości posadzonego materiału,
- przy odbiorze jesienią należy sprawdzić zabezpieczenie na okres zimy.

7. OBMIAR ROBÓT

Ogólne wymagania dotyczące obmiaru robót podano w SST 00.00 „Wymagania ogólne” pkt 7.

7.1. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest:

- m³ - (metr sześcienny) - rozłożenia ziemi żyznej;
- szt - (sztuka) posadzenia krzewu, byliny, rośliny cebulowej;
- m² (metr kwadratowy) – wykonania ściółkowania;

8. ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w Specyfikacji SST Z-00.00 „Wymagania Ogólne”, pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST oraz wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie określone wymagania zostały spełnione.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Cena posadzenia 1 sztuki krzewu obejmuje:

- zakup, załadunek, transport, rozładunek, roznoszenie po terenie materiału roślinnego;
- roboty przygotowawcze: wyznaczenie miejsc sadzenia, wykopanie i zaprawienie dołków;
- posadzenie materiału roślinnego;
- pielęgnacja: podlewanie, odchwaszczanie, nawożenie, ściółkowanie;
- zabiegi pielęgnacyjne w okresie gwarancyjnym;
- uporządkowanie terenu po wykonanych pracach.

9.2 Cena posadzenia 1 sztuki byliny, rośliny cebulowej obejmuje:

- zakup, załadunek, transport, rozładunek, roznoszenie po terenie materiału roślinnego;
- przygotowanie podłoża;
- posadzenie materiału roślinnego;
- pielęgnacja: podlewanie, odchwaszczanie, ściółkowanie, nawożenie;
- zabiegi pielęgnacyjne w okresie gwarancyjnym;
- uporządkowanie terenu po wykonanych pracach.

9.3. Cena wykonania 1 m² ściółkowania obejmuje:

- zakup i transport zrębków drewna lub kory sosnowej,
- rozłożenie zrębków drewna lub kory sosnowej,
- uporządkowanie terenu po wykonanych pracach.

9.4. Cena 1m³ rozłożenia ziemi żyznej obejmuje:

- zakup i transport ziemi żyznej;
- rozłożenie ziemi żyznej w miejscach określonych w projekcie,
- zagęszczenie ziemi,
- uporządkowanie terenu po wykonanych pracach.

10. PRZEPISY ZWIĄZANE

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2025 poz. 647) wraz z późniejszymi zmianami
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. – o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2026 poz. 13) wraz z późniejszymi zmianami
- Tereny zieleni MGPIB 2000 2. Zbigniew Chachulski – Chirurgia i pielęgnacja drzew, Legraf 2000;
- PN-R-67023 Materiał szkółkarski. Ozdobne drzewa i krzewy liściaste;
- BN-73/0522-01 Kompost;

SZCZEGÓŁOWA SPECYFIKACJA TECHNICZNA

SST Z-00.02 WYCINKA I PIELĘGNACJA

SPIS TREŚCI:

- 1. Wstęp**
- 2. Materiały**
- 3. Sprzęt**
- 4. Transport**
- 5. Wykonanie robót**
- 6. Kontrola jakości robót**
- 7. Obmiar robót**
- 8. Odbiór robót**
- 9. Podstawa płatności**
- 10. Przepisy związane**

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot SST

Przedmiotem niniejszej Szczegółowej Specyfikacji Technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wycinką, karczowaniem oraz pielęgnacją zieleni (drzewa, zagajniki, samosiewy, chwasty) w ramach realizacji inwestycji obejmującej budowę/modernizację układu komunikacyjnego – ciągów pieszych.

1.2. Zakres stosowania SST

SST stanowi dokument przetargowy i kontraktowy przy zlecaniu i realizacji robót objętych niniejszą specyfikacją.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej SST obejmują w szczególności:

- 1. Wycinkę drzew piłą mechaniczną wraz z wywozem drewna oraz uporządkowaniem terenu po wycince** – w podziale na klasy średnic pnia:
 - śr. **0–41 cm**,
 - śr. **41–60 cm**,
 - śr. **> 66 cm** (zgodnie z pozycją kosztorysową),
- 2. Mechaniczne karczowanie pni (karczowanie/wyrywanie pni wraz z częściowym systemem korzeniowym)** – w podziale na klasy:
 - śr. **0–41 cm**,
 - śr. **41–60 cm**,
 - śr. **> 60 cm**,
- 3. Pielęgnację drzew** – zabiegi pielęgnacyjne prowadzone przy użyciu sprzętu ręcznego/mechanicznego (w tym pilarki), w zakresie wskazanym przez Zamawiającego/Inspektora Nadzoru (np. cięcia sanitarne, usunięcie posuszu, gałęzi kolidujących z projektowanym zagospodarowaniem),
- 4. Wykaszenie chwastów i jednorocznych samosiewów** – w tym:
 - wykaszanie na terenie zadrzewionym,
 - **wygrabienie i zebranie biomasy w stosy** oraz uporządkowanie terenu,

5. Ręczne ścinanie i karczowanie zagajników średniej gęstości – wraz z uprzątnięciem pozostałości.

Zakres SST obejmuje także czynności pomocnicze i towarzyszące niezbędne do prawidłowego wykonania robót, w tym: oznakowanie i zabezpieczenie stref robót, przygotowanie dojazdów technologicznych, załadunek, transport i zagospodarowanie urobku/biomasy/drewna, wyrównanie i doprowadzenie terenu do stanu wymaganego dokumentacją i poleceniami Inspektora Nadzoru.

1.4. Określenia podstawowe

- **Wycinka drzew** – ścięcie drzewa wraz z okrzesaniem, pocięciem na odcinki technologiczne oraz usunięciem z terenu robót.
- **Karczowanie pni** – mechaniczne usunięcie pnia wraz z karpą i w wymaganym zakresie systemem korzeniowym oraz zasypianie i wyrównanie powstałego dołu.
- **Pielęgnacja drzew** – zabiegi poprawiające stan zdrowotny i bezpieczeństwo drzew, w szczególności cięcia sanitarne i korekcyjne w zakresie uzasadnionym i wskazanym.
- **Zagajnik** – skupisko młodych drzew/krzewów (samosiewów) o średniej gęstości, wymagające ręcznego usunięcia.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

1. Roboty należy prowadzić zgodnie z dokumentacją projektową, decyzjami/uzgodnieniami (w tym ewentualnymi zezwoleniami na usunięcie drzew), zasadami sztuki ogrodniczej/leśnej oraz poleceniami Inspektora Nadzoru.
2. Wykonawca odpowiada za bezpieczeństwo ludzi i mienia, w tym za zabezpieczenie terenu robót, stref niebezpiecznych, ciągów komunikacyjnych oraz ochronę istniejącej zieleni przewidzianej do zachowania.
3. Prace z użyciem pilarek i sprzętu mechanicznego mogą wykonywać wyłącznie osoby przeszkolone, posiadające wymagane uprawnienia/kwalifikacje i środki ochrony indywidualnej.
4. Wykonawca zobowiązany jest do takiej organizacji robót, aby nie uszkodzić drzew i krzewów pozostających, nie zanieczyścić terenu oraz nie doprowadzić do degradacji gruntu poza obszarem robót.

2. MATERIAŁY

2.1. Wymagania ogólne

Materiały stosowane do robót powinny być nowe, sprawne i dopuszczone do stosowania. W robotach wycinkowo-porządkowych materiały budowlane zasadniczo nie występują, jednak dopuszcza się stosowanie materiałów pomocniczych.

2.2. Materiały pomocnicze (dopuszczalne/zalecane)

1. Materiały do zabezpieczenia i organizacji robót:
 - taśmy ostrzegawcze, pachołki, barierki, tablice informacyjne/ostrzegawcze,
 - farba/sprej do oznaczania drzew i zakresu robót (jeśli wymagane),
 - środki do zabezpieczenia terenu przed zanieczyszczeniem (np. plandeki).
2. Materiały eksploatacyjne:
 - paliwo, oleje i smary do pilarek i maszyn,
 - łańcuchy, prowadnice, żyłki/tarcze do kos i wykaszarek.

3. Materiał do uzupełnienia ubytków po karczowaniu:

- grunt rodzimy przydatny do wbudowania lub grunt dowieziony (jeżeli wymagane),
- humus/ziemia urodzajna do odtworzenia warstwy wierzchniej (jeżeli wymagane),
- (opcjonalnie) mieszanka traw do rekultywacji – jeśli nakazane w dokumentacji/poleceniach Inspektora Nadzoru.

3. SPRZĘT

Wykonawca powinien dysponować sprzętem gwarantującym prawidłowe wykonanie robót, w szczególności:

1. do wycinki i pielęgnacji drzew:

- pilarki spalinowe (łańcuchowe),
- podkrzesywarki/piły na wysięgniku (jeśli wymagane),
- liny, pasy, kliny ścinkowe, sprzęt do kontrolowanego obalania,
- rębak do gałęzi (jeżeli Wykonawca przyjmuje technologię zrębkowania).

2. do karczowania pni:

- koparka / koparko-ładowarka z osprzętem do karczowania (łyżka, zęb zrywak, chwytak),
- ewentualnie frezarka do pni (jeśli dopuszczona i uzasadniona technologicznie).

3. do koszenia i oczyszczania:

- wykaszarki spalinowe, kosy mechaniczne,
- kosiarki (w zależności od warunków terenowych),
- grabie, widły, sekatory, piły ręczne, maczety,
- sprzęt do załadunku (ładowarka, chwytaki) – w razie potrzeb.

4. wyposażenie BHP:

- kaski, ochronniki słuchu i wzroku, rękawice antyprzecięciowe, spodnie antyprzecięciowe, obuwie ochronne,
- apteczka, gaśnica, środki łączności.

4. TRANSPORT

1. Transport drewna, karpiny, gałęzi, biomasy oraz odpadów zielonych powinien odbywać się środkami transportu przystosowanymi do tego typu ładunków (samochody skrzyniowe, wywrotki, przyczepy).
2. Ładunek należy zabezpieczyć przed rozsypywaniem i zanieczyszczaniem dróg (plandeki/siatki, właściwe ułożenie i mocowanie).
3. Wykonawca usuwa na bieżąco zanieczyszczenia powstałe wskutek transportu (błoto, trociny, gałęzie) z dróg dojazdowych i terenu budowy.
4. Transport i zagospodarowanie materiału z wycinki (drewno, gałęzie, karpina) oraz biomasy z koszenia należy prowadzić zgodnie z przepisami oraz ustaleniami umowy (wywóz, przekazanie, utylizacja, zrębkowanie, składowanie – zgodnie z decyzjami Zamawiającego).

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Roboty przygotowawcze

1. Przed rozpoczęciem robót Wykonawca:
 - przejmuje teren robót i uzgadnia z Inspektorem Nadzoru zakres oraz kolejność prac,
 - weryfikuje oznaczenia drzew przeznaczonych do wycinki/pielęgnacji oraz obszary koszenia/karczowania zagajników,
 - wyznacza i zabezpiecza **strefy niebezpieczne** (co najmniej zasięg potencjalnego obalenia drzewa),
 - zapewnia dojścia/dojazdy technologiczne oraz miejsca tymczasowego składowania (jeżeli dopuszczone),
 - sprawdza, czy w strefie robót nie ma elementów infrastruktury mogących ulec uszkodzeniu.
2. Roboty należy prowadzić w sposób ograniczający zniszczenie runa i gleby poza obszarem robót.

5.2. Ścinanie drzew piłą mechaniczną (wycinka)

1. Ścinanie prowadzić metodą zapewniającą bezpieczeństwo (cięcie podcinające + ścinające, kontrola kierunku obalenia).
2. W razie konieczności stosować obalenie kierunkowe z użyciem lin, klinów, odciągów.
3. Po obaleniu:
 - okrzesanie i pocięcie drzewa na odcinki transportowe,
 - zebranie gałęzi i pozostałości,
 - załadunek i wywóz drewna/pozostałości zgodnie z ustaleniami,
 - uporządkowanie terenu po wycince (w tym usunięcie trocin i drobnych odpadów w stopniu wymaganym dla odbioru).
4. Wycinkę prowadzić w klasach średnic zgodnie z kosztorysem (0–41 cm, 41–60 cm, >66 cm). Średnicę pnia przyjmować wg zasad rozliczeń dla KNR (jeśli nie określono inaczej – na wysokości ok. 1,3 m).

5.3. Mechaniczne karczowanie pni

1. Karczowanie prowadzić sprzętem mechanicznym (koparka/koparko-ładowarka) w sposób ograniczający rozrywanie gruntu poza strefą niezbędną.
2. Pień wraz z karpą usunąć w całości, a grubsze korzenie – w zakresie umożliwiającym:
 - wykonanie projektowanych robót ziemnych i nawierzchni,
 - bezpieczne użytkowanie terenu (brak elementów mogących powodować zapadanie się gruntu).
3. Po usunięciu pnia:
 - dół po karczowaniu oczyścić z resztek organicznych,
 - zasypać gruntem przydatnym (rodzimy lub dowiezionym),
 - zagęścić warstwami (szczególnie w strefach przyszłych ciągów pieszych),
 - wyrównać i wyprofilować teren do rzędnych istniejących/projektowanych.

4. Karpy/pnie/korzenie załadować i wywieźć oraz zagospodarować zgodnie z ustaleniami umowy i przepisami.
5. Karczowanie prowadzić w klasach średnic zgodnie z kosztorysem (0–41 cm, 41–60 cm, >60 cm).

5.4. Pielęgnacja drzew

1. Zakres pielęgnacji drzew obejmuje zabiegi wskazane przez Zamawiającego/Inspektora Nadzoru, w szczególności:
 - cięcia sanitarne (usunięcie posuszu, gałęzi suchych, złamanych, chorych),
 - cięcia korekcyjne/porządkujące (usunięcie gałęzi kolidujących z ruchem pieszym, skrajnią, elementami zagospodarowania),
 - ewentualne cięcia redukcyjne w uzasadnionym zakresie.
2. Cięcia wykonywać zgodnie z zasadami pielęgnacji drzew:
 - nie powodować rozległych ran i uszkodzeń kory,
 - wykonywać cięcia przy obręczce/kołnierzu gałęzi (bez „kikutów”),
 - nie dopuszczać do uszkodzenia pnia i konarów przez spadające elementy (stosować opuszczanie na linach, gdy wymagane).
3. Pozostałości po pielęgnacji (gałęzie) usunąć z terenu robót, teren uporządkować.

5.5. Wykaszanie chwastów i jednorocznych samosiewów, wygrabianie i zebranie w stosy

1. Wykaszanie wykonywać wykaszarkami/kosiarkami, dostosowując technologię do warunków terenowych (w tym teren zadrzewiony).
2. Wysokość koszenia przyjąć w sposób niepowodujący uszkodzeń gleby i korzeni (zalecane pozostawienie darni na wysokości ok. 5–8 cm, o ile Inspektor Nadzoru nie wskaże inaczej).
3. Po wykoszeniu:
 - wygrabić i zebrać biomasę,
 - ułożyć w stosy w miejscach uzgodnionych,
 - następnie wywieźć/zagospodarować zgodnie z ustaleniami (jeśli umowa wymaga wywozu).
4. Prace w pobliżu drzew prowadzić ostrożnie, aby nie uszkodzić pni oraz odsłoniętych korzeni.

5.6. Ręczne ścinanie i karczowanie zagajników średniej gęstości

1. Roboty obejmują:
 - ręczne ścinanie samosiewów i krzewów,
 - karczowanie (usunięcie części podziemnej w stopniu ograniczającym odrost) – w zakresie wynikającym z pozycji kosztorysowej,
 - zebranie i ułożenie w stosy,
 - załadunek i wywóz/zagospodarowanie pozostałości.
2. W miejscach kolizji z drzewami pozostającymi – stosować metody ręczne minimalizujące ryzyko uszkodzeń.

5.7. Uporządkowanie terenu

Po zakończeniu robót Wykonawca zobowiązany jest:

- usunąć odpady i pozostałości po wycince/koszeniu,

- wyrównać rozjeżdżone lub zdegradowane fragmenty (w zakresie wynikającym z robót),
- pozostawić teren w stanie umożliwiającym rozpoczęcie robót drogowych/ziemnych lub użytkowanie (zgodnie z poleceniami Inspektora Nadzoru).

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Zasady ogólne

Kontrola jakości obejmuje bieżącą kontrolę zgodności robót z SST, dokumentacją oraz poleceniami Inspektora Nadzoru.

6.2. Kontrola w trakcie robót – minimalny zakres

1. Wycinka drzew:

- zgodność liczby i lokalizacji drzew z wyznaczeniem,
- prawidłowość wykonania ścinki (bez szkód dla drzew pozostających i infrastruktury),
- uporządkowanie terenu (brak gałęzi, odpadów, elementów niebezpiecznych).

2. Karczowanie pni:

- usunięcie pni i karp w wymaganym zakresie,
- prawidłowe zasypanie i zagęszczenie dołów,
- wyrównanie powierzchni.

3. Pielęgnacja drzew:

- zakres cięć zgodny z ustaleniami,
- brak uszkodzeń pnia i kory,
- usunięcie pozostałości.

4. Koszenie i porządkowanie:

- kompletność wykoszenia wskazanego obszaru,
- zebranie biomasy i uporządkowanie,
- brak uszkodzeń drzew/krzewów pozostających.

5. Zagajniki:

- kompletność usunięcia w granicach obszaru robót,
- uporządkowanie i wywóz/zgromadzenie.

6.3. Postępowanie przy stwierdzeniu wad

Roboty wykonane niezgodnie z SST (np. niewyrównane doły po karczowaniu, pozostawione odpady, uszkodzenia zieleni do zachowania) Wykonawca poprawia na własny koszt w terminie wskazanym przez Inspektora Nadzoru.

7. OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru

Obmiaru dokonuje się na podstawie faktycznie wykonanych robót, zgodnie z jednostkami przyjętymi w kosztorysie i przedmiarze.

7.2. Jednostki obmiarowe

- **Ścinanie drzew piłą mechaniczną – szt.** (w rozbiciu na klasy średnic).
- **Mechaniczne karczowanie pni – szt.** (w rozbiciu na klasy średnic).

- **Pielęgnacja drzew – szt.**
- **Wykaszanie chwastów i samosiewów** (w tym na terenie zadrzewionym, z wygrabieniem i zebraniem w stosy) – m².
- **Ręczne ścinanie i karczowanie zagajników – ha.**

8. ODBIÓR ROBÓT

8.1. Zasady odbioru

Odbiór robót następuje na podstawie:

- kontroli zgodności wykonania z SST i przedmiarem,
- oględzin terenu,
- sprawdzenia uporządkowania i bezpieczeństwa terenu po robotach.

8.2. Zakres odbioru

Odbiorowi podlegają w szczególności:

- zgodność wycinki z zakresem (ilość, lokalizacja, klasy średnic),
- usunięcie pni/karp i prawidłowe zasypanie dołów,
- jakość pielęgnacji drzew (brak szkód, prawidłowy zakres cięć),
- wykoszenie i uporządkowanie obszaru (zebranie biomasy),
- usunięcie zagajników w granicach robót,
- pozostawienie terenu bez odpadów, gałęzi i elementów niebezpiecznych.

9. PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ustalenia ogólne

Podstawą płatności są ceny jednostkowe zgodne z kosztorysem/przedmiarem dla jednostek obmiarowych określonych w pkt 7.

9.2. Zakres czynności objętych ceną jednostkową

Cena jednostkowa obejmuje wszystkie czynności niezbędne do wykonania robót zgodnie z SST, w szczególności:

- 1. Wycinka drzew (szt.):**
 - wyznaczenie i zabezpieczenie stref robót,
 - ścinka, okrzesanie, pocięcie,
 - załadunek i wywóz drewna/pozostałości,
 - uporządkowanie terenu po wycince.
- 2. Karczowanie pni mechaniczne (szt.):**
 - usunięcie pnia/karpy i korzeni w wymaganym zakresie,
 - załadunek i wywóz karpiny/korzeni,
 - zasypanie, zagęszczenie i wyrównanie terenu.
- 3. Pielęgnacja drzew (szt.):**
 - wykonanie cięć pielęgnacyjnych zgodnie z ustaleniami,
 - zabezpieczenie strefy prac,
 - usunięcie i wywóz/zagospodarowanie pozostałości,

- uporządkowanie terenu.

4. Wykaszanie (m²):

- wykoszenie chwastów i samosiewów (także w terenie zadrzewionym),
- wygrabienie, zebranie w stosy,
- uporządkowanie terenu (oraz wywóz biomasy – jeśli wymagany umową).

5. Zagajniki (ha):

- ręczne ścinanie i karczowanie,
- zebranie, ułożenie w stosy,
- uporządkowanie i wywóz/zagospodarowanie pozostałości.

10. Przepisy związane

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz.U. 2025 poz. 418) wraz z późniejszymi zmianami. (
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. – o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2026 poz. 13) wraz z późniejszymi zmianami – w szczególności w zakresie zasad/pozwoleń dotyczących usuwania drzew i krzewów oraz ochrony przyrody.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. – o odpadach (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1587) wraz z późniejszymi zmianami – w zakresie postępowania z odpadami powstałymi w trakcie robót (m.in. biomasa, gałęzie, karpy, odpady komunalne z zaplecza).
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. – w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2020 poz. 10) – w zakresie klasyfikacji i kodów odpadów.
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2025 poz. 647) wraz z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. – w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003 Nr 47 poz. 401) wraz z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000 r. – w sprawie BHP przy ręcznych pracach transportowych oraz innych pracach związanych z wysiłkiem fizycznym (t.j. Dz.U. 2018 poz. 1139) wraz z późniejszymi zmianami.
- Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska – w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380) – w zakresie obowiązków dot. ochrony gatunkowej (m.in. zakazy niszczenia siedlisk/ostoi, płoszenia, niszczenia gniazd itp.).

